

Don Juan

af
Molière

*Oversættelser af Georg Ledde og Chr. Ludvigsen
Bearbejdet af Benno Besson og Bertholt Brecht
herefter af Rasmus Ask og Jacob Moth-Poulsen*

Teatret Slotsgården
Sæson 2016

Medvirkende:

Donna Juanna	Iza Mortag Freund
Sganarelle, Donna Juannas tjener	Thomas Nielsen
Gusman, Don Elvis tjener	Jonas Kriegbaum
Don Elvis	Morten Klode
Charlotte, en fisker pige, Pedros kæreste	Mette Kjeldgaard
Mathurine, en fisker pige	Sophie Zinckernagel
Pedro, en fisker, Charlottes kæreste	Anders Aamodt
Don Carlotta, Don Elvis søster	Sophie Zinckernagel
Don Alonsisne, Don Elvis søster	Mette Kjeldgaard
En Tigger	Jacob Teglgaard
Don Louis, Donna Juannas far	Jacob Teglgaard
M. Dimanche, Donna Juannas leverandør	Anders Aamodt
Kommandanten & Statue	Jonas Kriegbaum

Spilletid: ca. 90 min

1. akt

Scene 1:

(Indgangen til et fornemt hus i byen. Diverse rejsegods.)

SGANARELLE

Aristoteles og filosoferne kan sige hvad de vil: Der findes intet som smøger. Smøger er verdensmænds store lidenskab. Jo jo, de vælger deres lidenskab med omtanke! Lev uden cigaretter, og du lever ikke. De renser og kvikker hjernen, og de bringer dén himmelske ro uden hvilken en verdensmand ikke kan være en verdensmand! Hér, kære Guzman, forsyn dig kun!

GUZMAN

Tusind tak. Men for at vende tilbage til det vi snakkede om: Måske har jeg ikke udtrykt mig helt klart...

SGANARELLE

Jo, det har du da. Don Elvis er i hast rejst efter os, overvældet af sin kærlighed til min Frue! Uden hende kan han hverken leve eller dø – kort sagt: I er her.

GUZMAN

Ja, det jeg gerne ville vide var, hvordan vi regner med at blive modtaget?

SGANARELLE

Skal jeg sige dig min mening? Jeg er bange for, at hans rejse vil være forgæves.

GUZMAN

Hvordan det? Har din Frue antydnet at hendes kærlighed allerede er kølet af? Og er det grunden til hendes pludselige afrejse?

SGANARELLE

Nej, hvor kan du tro det? Vi plejer ikke at udtale os om vore kærlighedsanliggender. I øvrigt behøver hun ikke ytre så meget som et ord: jeg ved hvorfra vinden blæser. Det ved jeg tit bedre end hende selv. Erfaring!

GUZMAN

Hvad for noget? Skulle denne uforudsete rejse ikke være andet end troløst forræderi? Skulle Donna efter få ugers ægteskab uden videre skændigt forlade Don Elvis, sin husbond? Uden et ord til forklaring?

SGANARELLE

Tja, unge er vi stadig, og derfor ikke særligt modige.

GUZMAN

En frue af hendes stand!

SGANARELLE

Stand! Skulle det holde hende tilbage? At være af stand er dog ingen grund til at nægte sig noget.

GUZMAN

Men ægteskabets hellige bånd?

SGANARELLE

Arme Guzman, kære ven! Også hellige bånd er – bånd! I kender ikke Donna Juana.

GUZMAN

Jeg begynder at blive bange for at jeg ikke kender hende. Disse hede løfter, denne utålmodighed, indtil hun havde bortrevet ham fra hans kone og to børn. Hvordan kunne hun nogensinde forlade ham efter alt det? Jeg fatter det ikke!

SGANARELLE

Hvis du kendte hende ville du vide at det ikke falder hende svært. I øvrigt har jeg intet sagt. Jeg måtte rejse i forvejen for at ordne nogle ting for hende, og jeg har endnu ikke talt med

hende siden hun ankom. Noget bestemt ved jeg ikke, men af sikkerhedsgrunde kunne jeg oplyse dig om, at min frue, Donna Juana, er den største sjuft jorden nogensinde har set, en galning, en djævel, en hedning, som hverken tror på himmel eller helvede, og som lever som et vilddyr, et epikuræisk svin! Nå – hun giftede sig altså med Don Elvis. For at nå det mål ville hun have ægtet dig, præsten, hunden og katten med. Hvad er et ægteskab for hende? Den fælde får hun enhver til at gå i. Hun er den flittigste brud for Herren. Gift eller ugift; mand eller kvinde; adelig eller borgerlig; konge eller bonde, intet er hende for koldt. Skulle jeg opremse hvem hun sådan har ligget i med, ville vi stå her endnu i morgen tidlig. Én ting må man immervæk lade hende: hun tiltrækker både mænd og kvinder som et fluepapir. Ingen modstår denne magnet. Hendes stakkels gamle far aner ikke hvordan han skal komme over al denne bestandig fornyede skændsel. Og gælden! Men hvad kan man gøre? Intet. En dag vil himlen knuse hende i sin vrede.

GUZMAN

Der kommer hun! Hvad skal jeg sige til min herre?

SGANARELLE

Det aner jeg da ikke.

(Guzman går)

Scene 2:

DONNA

Hvem var det du talte med? Han mindede mig lidt om Guzman, Don Elvis' trofaste tjener.

SGANARELLE

Det har sin naturlige forklaring.

DONNA

Hvordan? Åh, det var måske ham?

SGANARELLE

Ham selv, ja.

DONNA

Hvad vil han her?

SGANARELLE

Mon ikke De selv kan regne det ud?

DONNA

Vores afrejse?

SGANARELLE

Den stakkels mand er helt ude af den. Han spurgte mig om hvad grunden kunne være.

DONNA

Og hvad svarede du?

SGANARELLE

At De ikke havde sagt noget om det.

DONNA

Udmærket, men hvad tror du selv?

SGANARELLE

Hvad jeg tror? Hvis De tillader, så tror jeg at De har fået en ny i tankerne.

DONNA

Tror du det?

SGANARELLE

Ja...

DONNA

Du tager ikke fejl. Jeg må vel indrømme at der er et andet... objekt, som helt har fået Don Elvis til at forsvinde for mig.

SGANARELLE

Endnu en heldig ungtkarl.

DONNA

Det er skam en lille henrivende pige, som jeg er så betaget af, og hun er forlovet til op over begge ører og blev fulgt her til byen af sin tilkommende. Jeg var så heldig at møde det forelskede par for et par dage siden. Det ligefrem strålede ud af dem. Det kunne ikke undgå at gøre indtryk på mig. Jeg fik et helt stød i hjertet og min forelskelse begyndte, som jalousi. Misundelse vakte mit begær, men hidtil har mine anstrengelser været forgæves og jeg må nu gribe til en sidste udvej. Den unge mand har inviteret hende ud på en sejltur langs kysten. Gør dig parat til at følge mig, og få mine våben med, hvis nu han skulle protestere.

SGANARELLE

Der kan man se. Jeg kan min Donna Juana på fingrene. Deres hjerte er umætteligt.

DONNA

Syntes du ikke det er i orden?

SGANARELLE

Jovist, men må jeg minde Dem om, at I denne by har De dræbt kommandanten, Don Rodrigo.

DONNA

Ja?

SGANARELLE

Ja, er De ikke bange?

DONNA

Bange for hvad? Har jeg da ikke dræbt ham?

SGANARELLE

Jovist jovist.

DONNA

Og sagen kom jo for retten, min far talte min sag ved hoffet, jeg blev benådet, sagen er begravet. Men sig mig nu, syntes du ikke om den måde jeg lever livet på? Sig hvad du tænker. Du har min tilladelse.

SGANARELLE

Min Frue, så vil jeg sige, at det er forfærdeligt sådan at elske i flæng.

DONNA

Ja så? Du mener altså, at man skal binde sig for tid og evighed til den første, den bedste man forelsker sig i, og så for dennes skyld afstå fra alle andre? Pynte sig med forlorne idealer som troskab og ære og grave sig ned for altid i en og samme historie og være blind for alle andre skønheder man møder? Nej, du tager fejl. Jeg selv lader mig forføre af skønheden hvorend jeg møder den og underkaster mig gerne dens sødmefulde herredømme. Fordi jeg har giftet mig med én, vil jeg da ikke af den grund være uretfærdig mod alle andre. Jeg er sandelig ikke den, som nægter et yndigt væsen mit hjerte, ja, havde jeg tusind hjerter gav jeg gerne dem alle bort, til det første smukke ansigt, som bad mig om det. – Der er nu engang en uforklarlig charme ved den første forelskelse og hele fornøjelsen ved elskov ligger i afvekslingen. Hvilken uudsigelig fornøjelse er det dog ikke at udtænke de tusind smigrerier som betvinger

en ung skønheds hjerte! Og dag til dag at forfølge de små fremskridt man gør! Hvilken tilfredshed det er at bekæmpe en skønheds svage modstand med bønner, suk og tårer, overvinde hans skrupler og fører ham skridt for skridt, næsten umærkeligt, derhen hvor man vil. Intet kan måle sig med den triumfens sødme man føler, når man har besejret en indtagende mands – eller kvindes – modstand. Menneske, på dette område er jeg erobrers ærgerrighed og flyver fra sejr til sejr i al evighed uden nogen grænse for mine ønsker. Intet, intet kan standse mit glubende begær. I mig banker et hjerte efter at elske hele verden!

SGANARELLE

Tak skæbne, hvor De dog kan! Men jeg syntes altså stadig ikke om Deres måde at leve på.

DONNA

Ja så? Hvordan lever jeg da?

SGANARELLE

For eksempel, dette at gifte sig hver anden uge...

DONNA

Det er da behageligt!

SGANARELLE

Jo jo. Jeg ville selv være fristet, hvis det ikke var så syndigt. At drive spot med en så hellig institution.

DONNA

Det ordner jeg med himlen.

SGANARELLE

Nådige herre, det siges at himlen hævner sig frygteligt –

DONNA

Hold nu kæft, Sganarelle. Jeg orker ikke moralprædikener.

SGANARELLE

Jamen De kan jo ikke gøre for det. Deres tiltrækningskraft, Deres ild! Men der findes dog en hel del, som er gudsfornægttere uden at vide hvorfor!

DONNA

Spar mig for din sarkasme, og hvis du bliver ved med din tåbelige moraliseren, så sender jeg bud efter en oksepisk og så bliver du holdt fast af fire mænd, mens jeg striber dine rygstykker på kryds og tværs.

SGANARELLE

Lover De det?

DONNA

Er det klart?

SGANARELLE

Ikke til at misforstå. Det er det gode ved Dem, de udtrykker Dem med en beundringsværdig klarhed.

DONNA

(Hun ser Don Elvis) Åh for pokker! Hvad laver han hér? Hvorfor har du ikke fortalt at Don Elvis også selv var her?

SGANARELLE

De har ikke spurgt, Frue.

DONNA

Ak Herregud, han har ikke engang skiftet tøj fra bryllupsnatten.

Scene 3

(Don Elvis kommer ind iført tøj fra en vild nat)

DON ELVIS

Donna! Tør jeg bede Dem om at De vil kendes ved mig? Tør jeg i det mindste bede Dem om at vende Deres ansigt i denne retning.

DONNA

Nådige herre, jeg tilstår at jeg er overrasket. Jeg ventede ikke at se Dem her.

DON ELVIS

Ja, jeg ser tydeligt, at jeg ikke var ventet og at De var overrasket, skønt det ikke var på den måde jeg havde håbet. Deres udtryk bekræfter alt det som jeg ikke har kunnet få mig selv til at indse. Jeg er forundret over, at jeg ikke har kunnet være troskyldig nok til at tvivle på den troløshed, som ellers alt tydede på. Jeg har været for svag, eller måske snarere for dum, så jeg stadig søgte at bortforklare alt det jeg så med mine egne øjne. Jeg lyttede i stedet tåbeligt til alle de fantastier, som frikendte Dem i mit hjerte. Men dette møde har endeligt overbevist mig. Det blik, som De modtog mig med lod mig forstå mere end jeg ønskede at vide. Alligevel vil jeg gerne af Deres egen mund høre om grunden til Deres pludselig rejse. Tal, Donna, jeg beder Dem, lad mig høre hvad De vil sige til Deres forsvar.

DONNA

Min kære Don... Sganarelle ved hvorfor jeg rejste. Spørg ham.

SGANARELLE

Gør jeg?

DONNA

Forklar det så for Don Elvis!

SGANARELLE

Øh... Jamen... Godt.... Nådige herre, skylden I vores rejse er... Det er de store erobrere, som... Øh...

DON ELVIS

Store Gud, hvor ringe du forsvarer dig! Hvorfor bedyrer du ikke ganske enkelt, at du stadig nærer de samme følelser for mig, at du stadig elsker mig med samme uforlignelige glæde, at ene døden kan skille dig fra mig? Hvorfor siger du ikke, at en sag af yderste vigtighed tvang dig til at forlade mig uden afsked, at du er nødt til at blive her endnu et stykke tid mod din vilje, og at jeg roligt kan rejse tilbage i visheden om, at du bagefter vil komme så hurtigt, som muligt, samt at du, borte fra mig, lider som den krop der er skilt fra sin sjæl! Sådan skulle du forsvare dig, i stedet for bare at stå dér!

DONNA

Don. Jeg vil ikke fortælle dig, at jeg stadig nærer de samme følelser for dig, at jeg brænder af begær efter at genforenes med dig, siden det nu engang er klart at jeg er flygtet fra dig. Ikke af de årsager du formoder, men fordi min samvittighed byder mig at gøre det. At fortsætte samlivet med dig ville være en synd. Med min udødelige sjæls øjne ser jeg nu hvad jeg har gjort. Det er gået op for mig, at jeg ved at gifte mig med dig har bortrevet dig fra din familie. At du altså har brudt et løfte til en anden side. Kære Don, jeg frygter at himlens vrede vil ramme os begge. Jeg vil prøve at glemme dig. Jeg bør gøre det muligt for Dem, atter at bryde disse brudte bånd. For at gøre himlen og alle skabninger tilpas må vi ofte bringe smertelige ofre –

DON ELVIS

Kælling! Nu gennemskuer jeg dig!

DONNA

Sødeste Don...

DON ELVIS

Men hvad nytter denne indsigt mig nu? Den styrter mig kun i større fortvivelse! Men du skal vide, at din forbrydelse ikke vil forblive ustraffet og at den Himmel du forhåner en skønne dag vil straffe dig for din skamløshed.

DONNA

Himlen! Sganarelle.

SGANARELLE

Ja, hvad bryder vi os om den.

DONNA

Elvis...

DON ELVIS

Det er nok. Tro ikke, at jeg vil bryde ud i anklager og forbandelser. Nej, den harme som fylder mig kan ikke bortvejres i tomme ord, jeg gemmer mit had til hævnens time. (*DON ELVIS går*)

DONNA

Hej hej, Don. Nå, Sganarelle, det er på tide vi kommer videre med vores næste eventyr.

Scene 4

EN TJENER

Herrens leverandør, monsieur Dimanche er her og vil gerne tale med Dem.

SGANARELLE

Det var da lige hvad vi manglede. Hvordan har han fundet os her?

EN TJENER

Det har jeg ingen anelse om, monsieur Sganarelle. Men jeg har forsøgt at holde ham hen i en halv time.

SGANARELLE

Lad ham vente, så længe han gider.

DONNA

Nej tværtimod, lad ham komme. Man skal aldrig prøve at give sine kreditorer indtryk af, at man undgår dem. Det er dårlig politik. Jeg ved nok hvordan man skal dreje dem, så de bliver glade og fornøjede uden at det koster en dadel.

Scene 5

(TJENEREN henter DIMANCHE. DONNA meget servil)

DONNA

Åh, Monsieur Dimanche, træd dog nærmere. Træd dog nærmere. Det glæder mig overordentligt at se Dem, og jeg er meget vred på mine folk, fordi De ikke straks førte Dem til mig. De har ret til altid at finde min dør åben.

DIMANCHE

Jeg er dem meget forbunden...

DONNA

(til Sganarelle og Tjeneren)

I er nogle slyngler, jeg skal lære jer at lade monsieur Dimanche vente sådan. Der er da forskel på folk.

DIMANCHE

Åh, det gjorde da ikke noget.

DONNA

Hvabehar? Gjorde ikke noget at man påstod, at jeg ikke kunne tage imod monsieur Dimanche, min bedste ven?

DIMANCHE

Jeg er Deres ærbødige tjener. Jeg er kommet...

DONNA

Hurtigt, hente en stol til M. Dimanche.

DIMANCHE

Jeg står så udmærket.

DONNA

Naturligvis skal De sidde her ved siden af mig.

DIMANCHE

Det er slet ikke nødvendigt.

DONNA

Tag den klapstol væk og kom med en ordentlig stol.

DIMANCHE

De gør vist når ad mig, og jeg...

DONNA

På ingen måde. Jeg ved hvad jeg skylder Dem og jeg vil ikke at der skal gøres forskel på os.

DIMANCHE

Min Frue...

DONNA

Så, sæt Dem nu ned.

DIMANCHE

Det behøves ikke, jeg ville bare sige, at De...

DONNA

Nej, nu må de altså sætte dem ned.

DIMANCHE

Nej, ellers mange tak. Jeg kom for at...

DONNA

Jeg vil ikke høre et ord før De har sat Dem.

DIMANCHE

Ja, så gør jeg som De vil. Jeg...
(han sætter sig)

DONNA

I guder! Hvor ser De dog godt ud, M. Dimanche.

DIMANCHE

Jo tak, jeg har det udmærket. Jeg er kommet...

DONNA

De er vist en hel sundhedsapostel, friske læber, en herlig teint og livfulde øjne.

DIMANCHE

Jeg ville gerne...

DONNA

Hvordan har Madame Dimanche det?

DIMANCHE

Udmærket, tak, gudværeløvet.

DONNA

Hun er en dygtig husmor.

DIMANCHE

Deres tjenerinde, Frue. Jeg ville bare...

DONNA

Og hvordan går det med Deres yndige datter, Claudine?

DIMANCHE

Fortræffeligt, tak.

DONNA

Det er en yndig lille pige. Jeg elsker hende af hele mit hjerte.

SGANARELLE

(afsides)

Og mere til...

DIMANCHE

De gør os alt for stor ære, Madame. Jeg ville...

DONNA

Og den lille Colin? Slår han stadig på tromme?

DIMANCHE

Ja, som sædvanligt. Jeg kunne måske...

DONNA

Og hvad med Fido, knurrer han stadig lige vredt og bider Deres gæster i benene?

DIMANCHE

Værre end nogensinde, vi kan ikke holde styr på ham.

DONNA

Jeg håber ikke, at De er forundret over, at jeg sådan forhører mig om hele familien? Men det ligger mig virkelig på sinde.

DIMANCHE

Vi er Dem meget forbunden. Men måske jeg...

DONNA

Lad os trykke hinanden i hånden, M. Dimanche, vi er vel gamle venner?

DIMANCHE

Jeg er Deres tjener, madame.

DONNA

Og jeg Deres, af hele mit hjerte.

DIMANCHE

De gør mig alt for megen ære. Jeg...

DONNA

Der er ikke det, jeg ikke ville gøre for Dem...

DIMANCHE

De er alt for venlig.

DONNA

... uden bagtanker, naturligvis. Tro mig.

DIMANCHE

Jeg har slet ikke fortjent en sådan ære, Madame Donna. Men jeg...

DONNA

Jo vist, M. Dimanche. Vil De gøre mig den ære, at spise frokost med mig i dag?

DIMANCHE

Nej tak, Madame, jeg må hjem med det samme. Jeg ville bare...

DONNA

(rejser sig)

Et par af mine folk vil følge Dem hjem bevæbnet med deres kårer.

DIMANCHE

(rejser sig også)

Det er slet ikke nødvendigt, jeg kan sagtens gå alene. Men derimod...

(Sganarelle tager lynhurtigt stolene væk)

DONNA

Snak. Jeg ønsker at De bliver eskorteret. Deres person er mig alt for dyrebar og jeg føler at jeg skylder Dem så meget.

DIMANCHE

Ja, det var netop...

DONNA

Det lægger jeg sandelig ikke skjul på, men taler åbnet om til alle.

DIMANCHE

Hvis...

DONNA

Skal jeg følge Dem ud?

DIMANCHE

De spørger, madame. Men hvis...

DONNA

Så lad mig omfavne Dem. Jeg beder Dem endnu engang være overbevist om min hengivenhed, der er ikke den ting jeg ikke vil gøre for dem.

(DONNA går ud)

SGANARELLE

De må indrømme, at I min frue, der har De en rigtig ven.

DIMANCHE

Det er sandt, hun giver mig så mange komplimenter og opvarter mig i den grad, at jeg aldrig får bedt om mine penge. Sganarelle, kunne De alligevel ikke give hende et lille vink om mine penge?

SGANARELLE

Dem skal De ikke bekymre Dem for, de er sikre nok.

DIMANCHE

Men De selv for resten, Sganarelle, De skylder mig...

SGANARELLE

Usch, tal ikke om det.

DIMANCHE

Hvorfor ikke? Jeg...

SGANARELLE

Som om jeg ikke vidste hvad jeg skylder Dem!

DIMANCHE

Jo, men...

SGANARELLE

Kom, M. Dimanche, lad mig følge Dem ud...

DIMANCHE

Men mine penge...

SGANARELLE (*tager ham under armen*)

Er det virkelig Deres alvor?

DIMANCHE

Jeg vil så...

SGANARELLE

(*trækker i ham*)

Hør nu!

DIMANCHE

Jamen, hvis...

SGANARELLE

Ikke noget at tale om!

DIMANCHE

Men...

SGANARELLE

Sniksnak!

DIMANCHE

Jeg...

SGANARELLE

(lodser ham helt ud af scenen)

Skam dem!

DIMANCHE

Min penge....

Scene 6

SGANARELLE

Endelig. Jeg mangler Deres tag på Monsieur Dimanche, Frue.

DONNA

Visse vasse, han var særdeles vedholdende i dag. Nok om det! Vi har ikke megen tid. Mit hjerte er optaget af en særdeles henrivende skabning, og vi skal gøre os klar.

SGANARELLE

Jeg forstår.

DONNA

Du forstår intet. Der er sket noget ubegribeligt. Damen vil ikke gi mig løbepas.

SGANARELLE

Øhhh...

DONNA

Jeg ser mig med andre ord nødsaget til at træffe passende forholdsregler

SGANARELLE

Bryder damen sig ikke om Dem?!

DONNA

Hold inde med sarkasmen, din lille bøsserøv. Det er bare noget hun bilder sig ind. Hun skal faktisk giftes med den fyr i morgen. Her vil jeg gribe til det yderste: Hun bliver bortført.

SGANARELLE

Åh! Nej!

DONNA

Hvorfor ikke? Fyren, der allerede te'r sig som hendes husbond, vil fornøje hende med en sejltur. Jeg har lejet en båd og skaffet en maskering. Vi sejler ud så hurtigt, som muligt.

SGANARELLE

Åhnej, jeg har drømt om døde fisk og knuste æg, og det betyder ganske sikkert...

(Donna trækker sit sværd)

SGANARELLE

Åhnej, nådige frue! Det bliver igen et af Deres

DONNA

Mine –

SGANARELLE

... store eventyr!

DONNA

Du kommer naturligvis med. Se våbnene grundigt efter. Dit liv afhænger deraf. Og glem ikke vinen. Vi skal befri den stakkels pige fra det heteronormative ægteskabs kedsommelige lænker!

SGANARELLE

(afsides)

Uforbederlig! Hvor har hun det fra?

Scene 7

DON LOUIS

Juanita!

SGANARELLE

Ak, nådige frue, der kommer Deres fader!

DONNA

Har da alting sammensvoret sig imod mig i dag? Man flygter til en anden by, for straks at blive mødt af samtlige indbyggere fra den første!

DON LOUIS

Jeg er udmærket klar over at jeg kommer til ulejlighed. Hvis du er træt af at se mig, er jeg ikke mindre træt af dine udskejelser. Efter alt hvad der allerede er sket, hvordan tror du så jeg skal tage din sidste skændighed med i købet? At lokke vor ædle ven Don Filipos eneste søn, Don Elvis, fra sin families hellige bånd!

(Sganarelle præsenterer diskret Donna for to vine. Donna vælger bydende den ene)

DON LOUIS

For at dække over dine skandalehistorier er jeg nødt til at udnytte vor konges nåde. Selv den nådigste velvilje slipper op. For at tilfredsstille dine luner tvinges jeg til at opbruge den formue, som mine fortjenester skaffer mig.

DONNA

Hr. Fader, sæt Dem nu ned, man taler lettere sammen siddende.

DON LOUIS

Nej, skamløse, jeg vil ikke sætte mig! Åh, hvor aner vi dog lidt om hvad vi gør når vi sætter døtre i verden! Hvor glødende ønskede jeg mig dog ikke en datter, hvor hårdnakket tryglede jeg ikke derom – her står hun: et uhyre! Og hun gør sig lystig over mine berejdelser, hun ler af mine berettigede ønsker!

DONNA

Slet ikke. Meddel mig hvilke ønsker De har angående omtalte herrer; så vil jeg bestræbe mig på at opfylde dem, fader.

DON LOUIS

Ti stille! Mind mig ikke om, at jeg er din far. Det gør alt for mange – for at krænke mig. Skammer du dig dog ikke over at opføre dig så uværdigt i forhold til din slægt? Hvad gør du for at holde det navn, du bærer, højt?

(Sganarelle præsenterer en kurv grønne og en kurv røde druer.)

DONNA

Mere af den dér.

DON LOUIS

Du lever på dine aners ry. Men deres heltegerninger vil ikke gavne dig, uværdige.

DONNA

Min fader, De vil ikke finde mig så ulydig som De syntes at antage. Der gives situationer hvor en adelsmand ikke længere har noget valg. Der gives forpligtelser som må opfyldes, koste hvad det vil.

SGANARELLE

(afsides)

Han mener, koste hans far hvad det vil.

DONNA

Jeg vil ikke forhindre Don Elvis i at vende tilbage til den families skød, hvorfra jeg aldrig skulle have bortført ham. Jeg håber dette skridt vil stemme Dem sådan, at De ikke længere lukker Deres så gavmilde hånd for mig. Mine kreditorer...

DON LOUIS

Ikke et ord om dine kreditorer, vanartede tøs! Frygt hellere himlens vrede over dine forbrydelser! *(Don Louis går)*

DONNA

(rejser sig fra stolen)

Hvor ækelt at se fædre der lever lige så længe, som deres døtre. Sørg for at denne vin og kurv står klar når vi kommer tilbage fra båden.

SGANARELLE

Javel, min frue, og jeg beundrer Deres tålmodighed.

DONNA

Tålmodighed? Det er lige hvad jeg ikke har. Jeg er 31 år gammel. Alexander den Store døde som 33-årig, og han havde erobret 618 byer. Nu skal vi have plukket denne genstridige lille blomst, så vi kan komme videre til den næste! Afsted til båden!

(DONNA tager sit sværd og går ud).

2. akt

Scene 1

(På stranden, ikke langt fra byen, Donna og Sganarelles jakker hænger til tørre)

CHARLOTTE

Jesus-Maria! Det var vel nok godt du var ved hånden, Pedro!

PEDRO

Ja, det tør siges, uden mig var de druknet begge to.

CHARLOTTE

Tænk at morgenvinden sådan kunne få båden til at vende rundt.

PEDRO

Jo altså, Charlotte, nu skal jeg fortælle hvordan at det hele gik til fra begyndelsen af, for det var jo mig og ingen anden, der først fik øje på dem. Jo, altså, jeg var nede på stranden, altså jeg og Fede Lukas, du ved, og vi morede os med at kaste sand i hovedet på hinanden. Lukas syntes at det er så sjovt, og det gør jeg for resten også. Nå, mens vi så stod dér og havde det mægtigt sjovt, for det havde vi – så var det at jeg opdagede noget som at der bevægede sig ude i vandet og det ligesom kom nærmere og nærmere på en eller anden måde. Jeg så det tydeligt, men så pludselig så jeg, at jeg ikke så noget, det gik ligesom op og ned. "Hør du, Lukas", sagde jeg, "jeg tror sørme at der er nogen der svømmer der ude af". "Du ser syner, du har vist ikke rigtigt sovet den ud endnu", sagde fede Lukas. "Gu ser jeg ej syner", sagde jeg, "det er nogle mænd der svømmer". "Du er pokker-ma helt rundt på gulvet", sagde han, "det må være et fattermorgiana". "Skal vi væde?", sagde jeg, "det er ikke et fattermorgiana. Det er to mænd, som svømmer lige her hen imodaf", sagde jeg. "Pokker-ta-dig", sagde Lukas, "jeg slår til!". "Top!", sagde jeg, og så lagde vi mønter frem, og ligesom vi har lagt dem, ser vi de to vinke til os helt tydeligt, og jeg stryger min gevinst til mig. "Du ser jo at de vinker til os, lad os så hjælpe dem". "Hov hov", siger den fede Lukas så, "den ene er jo en kvinde". Og det var det jo ganske rigtigt. "Og hvad så?", siger jeg så. "Ja, så er det jo ikke to mænd der kommer svømmende", siger han så, og det havde han jo ret i, men så siger jeg: "Det er da

lige fedt om det er to mænd eller to kvinder, der kommer svømmende, pointen er da at de svømmer!". "Nå, men det er deres skyld, at jeg tabte mine penge", siger han så. Og så gik han, og jeg måtte selv finde en båd og sejle ud til dem, og hive dem op og tage dem med hjem, så de kunne tørre ved ilden og så måtte vi klæde dem helt af. Eller, altså, det kom Mathurine og hjalp med, og gjorde sig til fordi de tydeligvis er adelige så.... Ja, lige netop sådan gik det til, men...

CHARLOTTE

Jeg syntes du sagde, at den ene var flottere end den anden.

PEDRO

Jo, det var Madamen. Det er nok en meget, meget fin Madame, for hun har guld på al sit tøj, nedefra og helt op. Men hans tjener er også fin. Men hvor fin hun end er, så var hun altså druknet hvis jeg ikke havde trukket ham op.

CHARLOTTE

Årh hold op!

PEDRO

Jamen det er rigtig sandt. Uden mig var de druknet som mus.

CHARLOTTE

Er de stadig hjemme hos dig, sådan helt uden tøj?

PEDRO

Nej, hvor vil du hen, de klædte sig da på igen. Charlotte. Jeg har noget andet jeg vil sige dig.

CHARLOTTE

Nå, og hvad er så det?

PEDRO

Jo Charlotte, jeg må lette mit hjerte lidt, som man siger. Jeg elsker dig jo, det ved du godt og det er min mening at vi skal gifte os. Men fanden da også om jeg er rigtig fornøjet med dig. Nej, det er jeg ikke.

CHARLOTTE

Hvorfor ikke? Hvad er der galt?

PEDRO

Jo, du gør mig rigtig ked af det.

CHARLOTTE

Hvordan det?

PEDRO

Jo, for pokker, du elsker mig ikke rigtigt.

CHARLOTTE

Nå! Ikke andet!

PEDRO

Er det ikke nok?

CHARLOTTE

Altid taler du om det samme og det samme!

PEDRO

Ja, jeg taler altid om det samme fordi det altid er det samme og var det ikke det samme, ville du heller ikke høre det samme.

CHARLOTTE

Jamen, hvad vil du have jeg skal gøre?

PEDRO

Du skal selvfølgelig elske mig.

CHARLOTTE

Elsker jeg dig da ikke?

PEDRO

Nej, du elsker mig ikke selvom jeg gør alt muligt for at få dig til det. Uden mindste vrøvl køber jeg alle mulige farvede bånd til dig, hver gang en kræmmer kommer forbi. Jeg er nær ved at brække både arme og ben for at hente fuglereder ned til dig. Jeg betaler liremændende for at spille for dig på din fødselsdag, og stadig løber jeg panden imod en mur. Det er hverken særlig pænt eller høfligt ikke at elske én som elsker én.

CHARLOTTE

Jamen jeg elsker dig skam.

PEDRO

Jo, det er en nydelig måde at elske på.

CHARLOTTE

Jamen, hvordan skal jeg da bære mig ad?

PEDRO

Du skal naturligvis bære dig ad, som man gør når man elsker hinanden på den rigtige måde.

CHARLOTTE

Elsker jeg dig da ikke på den rigtige måde?

PEDRO

Nej, hvis man gør det, kan det ses med det samme. Og så har man en masse sjov med hinanden. Se bare hvor tosset Thomasine er efter ham gavflaben Jean. Hun er efter ham hele tiden og lader ham aldrig i fred. Ustandseligt gør hun løjer med ham eller dasker ham et smæk i forbifarten, men du siger aldrig et ord til mig og er altid stiv som en pind. Jeg kan gå forbi dig til hver en tid uden at få det mindste smæk eller noget som helst. Nej, det er ikke som det skal være, og du er en død sardin, er du.

CHARLOTTE

Men hvad skal jeg gøre ved det? Sådan er jeg nu engang og jeg kan ikke sådan laves om.

PEDRO

Hvorfor ikke? Hvis man synes om nogen lader man ham det vel vide på en eller anden måde.

CHARLOTTE

Jeg synes om dig så meget jeg kan. Er du ikke tilfreds kan du finde dig en anden at elske.

PEDRO

Det er kønt. Er det al den tak man får? Og du siger du elsker mig?

CHARLOTTE

Hvorfor skal du altid plage mig?

PEDRO

Jeg har vel ikke gjort dig ondt. Jeg beder jo kun om lidt venlighed.

CHARLOTTE

Nåjada, så lad mig være som jeg er og pres mig ikke så meget. Måske kommer det pludselig helt af sig selv.

PEDRO

Skal vi ikke give hinanden hånden, Charlotte?

CHARLOTTE

Nå ja!

PEDRO

Lover du at du vil gøre dig al mulig umage for at elske mig mere og mere?

CHARLOTTE

Jeg skal gøre hvad jeg kan, men det må jo komme af sig selv. Er det hende dér, Pedro?

PEDRO

Ja, det er.

CHARLOTTE

Nej, hvor er hun smuk. Det ville nok have været en skam om hun var druknet!

PEDRO

Jeg kommer snart tilbage igen. Jeg må hen og have mig en lille én ovenpå alle de her anstrengelser.

Scene 2

DONNA

Vort kup gik i vasken, Sganarelle. Det pludselige vindstød kuldcastede både vor båd og vore planer. Men ærlig talt, den lille bondepige jeg mødte opvejer så rigelig det uheld. Tænk dig, hendes henrivende væsen har fuldkommen bortvejret min ærgrelse over det andet. Jeg har allerede bragt det så vidt, at hun næppe lader mig sukke ret længe...

SGANARELLE

Knapt er vi undsluppet den ene livsfare, før De, i stedet for for at takke Vor Herre for hans store nåde tværtimod gør alt for igen at påkalde hans vrede med nye kærlighedseventyr og uanstændigheder.

DONNA

Klap i, din nonne. Jeg ved nok hvad jeg gør. (Får øje på Charlotte). Nådada!... Der har vi en ny lille bonderose, hva, Sganarelle? Har du set noget så indbydende? Hun er da mindst ligeså vellykket som den anden, ikke sandt?

SGANARELLE

Jovist. (*Afsides*) Og så er hun jo nyere.

DONNA

(*til Charlotte*)

Det var sandelig en behagelig overraskelse. Hvor kommer du fra? Findes der virkelig så vakre blomster herude blandt sten og klippeskær?

CHARLOTTE

Ja, som De ser, Madame.

DONNA

Er De her fra landsbyen?

CHARLOTTE

Ja, madame.

DONNA

Hvad hedder du?

CHARLOTTE

Charlotte. Til Deres tjeneste.

DONNA

Charlotte! Hvor er hun dog smuk, sikke gnistrende øjne!

CHARLOTTE

Åh, madame, jeg rødmer helt...

DONNA

Rødmer? Fordi jeg siger dig sandheden? Sganarelle, hvad mener du, kan man tænke sig et mere bedårende væsen? Drej dig lidt, mit barn. Hvilken talje! Løft hovedet en smule. Hvilket ansigt. Lad mig se dine øjne. Åh, hvor er de smukke! Hvor indbydende, hvor indbydende og sikke fristende læber! Jeg er allerede helt betaget, aldrig har jeg set noget så bedårende.

CHARLOTTE

Åh, madame, det er bare noget De siger. De gør vist nar af mig.

DONNA

Gud forbyde det! Nej, jeg taler af mit hjertes dyb.

CHARLOTTE

Jamen, så siger jeg da mange tak.

DONNA

Tak ikke mig, tak din egen skønhed.

CHARLOTTE

De taler så fint, så jeg slet ikke har forstand nok til at svare Dem.

DONNA

Se på hendes hænder, Sganarelle.

CHARLOTTE

Nej fy, de er så sorte som jeg ikke ved hvad.

DONNA

Nej, hvad er det dog du siger? De er så smukke, som tænkes kan; tillad at jeg kysser dem, jeg bønfalder dig.

CHARLOTTE

De gør mig alt for megen ære. Hvis jeg havde vidst det i forvejen, skulle de have fået en ordentlig omgang med skurebørsten.

DONNA

Sig mig en ting, kære Charlotte, du er vel ikke gift?

CHARLOTTE

Nej, men jeg bliver det snart. Med Fisker Pedro.

DONNA

Hvad er det dog du siger! Skulle en pige som du giftes med en simpel fisker! Du er ikke skabt til at henlede dit liv i en landsby. Du har sandelig fortjent en bedre skæbne; det har Vorherre indset og har sikkert derfor sendt mig af sted for at hindre dette giftermål og yde dine yndigheder fuld retfærdighed. Ja, min kære Charlotte, jeg elsker dig af hele mit hjerte og nu afhænger det kun af dig selv om jeg skal føre dig væk fra dette elendige hul til det liv du så rigeligt fortjener.

CHARLOTTE

Men, madame, du er jo en...

DONNA

Jeg indrømmer at min kærlighed er opstået lidt pludseligt. Men hvad? Det skyldes din mageløse skønhed, min kære Charlotte. Dig elsker man lige så højt på et kvarter, som hvilken som helst anden kvinde i et halvt år.

CHARLOTTE

Jeg ved rent ud sagt ikke hvad jeg skal gøre når De taler til mig på den måde. Det gør mig så glad og jeg vil allerhelst tro, at det er sandt. Men jeg har altid hørt, at man aldrig skulle stole på fine folk, og at de ikke tænker på andet end at forføre os piger.

DONNA

Sådan er jeg ikke.

SGANARELLE

(afsides)

Det kunne aldrig falde hende ind.

CHARLOTTE

Jeg er en fattig bondepige, men jeg har min ære kær og vil hellere dø end blive vanæret.

DONNA

Men tror du virkelig, at jeg skulle være hårdhjertet nok til at bedrage en så yndig skabning, som dig? Jeg elsker dig, Charlotte, i al tugt og ære. For at bevise det er sandt vil jeg gifte mig med dig. Jeg er parat når du vil og jeg tager denne mand til vidne på min ord.

SGANARELLE

Nej, der er ikke noget at være bange for: Hun vil gifte sig med Dem, ligeså meget De vil...

DONNA

Åh, Charlotte, jeg ser at du ikke rigtig kender mig endnu. Du gør mig stor uret at dømme mig efter andre. Og selvom der findes en del, som kun er ude på at forføre unge piger, så må du undtage mig og bør ikke tvivle på mit ord. Stol på mig, Charlotte.

CHARLOTTE

Jeg ved altså ikke om du taler sandt eller ej. Men De taler så man må tro Dem.

DONNA

Kun ved at tro mig yder du mig fuld retfærdighed. Jeg gentager endnu engang mit løfte: Charlotte, vil du giftes dig med mig?

CHARLOTTE

Ja, hvis jeg må for tante.

DONNA

Giv mig din hånd på det, Charlotte – når du nu selv så gerne vil.

CHARLOTTE

Men nu snyder De mig ikke, vel madame? Det ville ikke være pænt af Dem, De ser jo jeg handler i god tro.

DONNA

Hvabehar? Tvivler du stadig på min oprigtighed? Skal jeg sværge dyre eder? Gid Himlen måtte...

CHARLOTTE

Nej, sværg ikke. Jeg tror Dem.

DONNA

Giv mig så et lille kys som bekræftelse...

CHARLOTTE

Åh madame, lad os vente til vi er gift. Så skal De få så mange kys de vil have.

DONNA

Min smukke Charlotte, jeg gør som du vil, men giv mig i det mindste din hånd, så jeg med tusinde kys kan fortælle hvor henrykt jeg er... (*Donna kysser Charlotte indbydende på armen. Charlotte har svært ved at modstå. Pedro kommer ind. Han forgaber sig i akten.*)

PEDRO

Så så, min frue... Pas nu på de ikke bliver for hed, De kunne let blive forkølet...

(De ignorere ham. Han begynder at blande sig)

DONNA

Hvor kommer den stud fra?

PEDRO

Kan De så holde Dem i skindet og lade vores kærester være i fred.

DONNA

(skubber Pedro væk)

Hvad er det dog for noget fordrukkent vås?

PEDRO

Hov, skal De skubbe til folk?

CHARLOTTE

Lad hende nu være, Pedro.

PEDRO

Nej jeg vil ikke. De skal sgu ikke stå og tage på vores piger, bare fordi De er en fin dame! Gå hjem og tag på Deres egne!

DONNA

Hov?

PEDRO

Hov, hov. *(DONNA giver ham en lussing)* De må ikke slå på folk. *(En lussing til)* Av for søren! *(Endnu en lussing)* Av for pokker! *(én til)* Av for satan! Gid fanden havde Dem! Er det takken for at jeg redede Deres liv?

CHARLOTTE

Åh, hids dig nu ikke op, Pedro.

PEDRO

Jo, jeg vil hidse mig op. OG du er en dum gås, er du, som lader hende tage på dig.

CHARLOTTE

Jamen det er slet ikke sådan du tror, Pedro. Hun vil rigtig gifte sig med mig og det er da ikke noget at blive gal over.

PEDRO

Hva? Det har du jo lovet mig!

CHARLOTTE

Det gør da ikke noget, Pedro. Hvis du virkelig elsker mig, må du da være glad for at jeg bliver en fin dame.

PEDRO

Nej, gu vil jeg ej. Jeg vil hellere se dig sprængt i luften end gift med en anden.

CHARLOTTE

Så så, Pedro, tag nu ikke sådan på vej. Når jeg nu bliver en fin dame, skal du nok få noget ud af det. Du kan jo komme med smør og ost til os.

PEDRO

Nå sådan har hun besnakket dig, hva? Havde jeg vidst det i forvejen var hun slet ikke blevet hevet op. Hun havde fået en ordentlig én med åren lige i skallen, havde hun!

DONNA

(nærmer sig Pedro for at slå ham)

Hvad siger du, knægt?

PEDRO

(gemmer sig bag Charlotte)

Jeg er ikke bange for dig!

DONNA

(forfølger ham)

Vent lidt, din slyngel!

PEDRO

(undviger rundt om Charlotte)

Jeg lader mig ikke sådan gå på.

DONNA

(løber efter Pedro)

Det skal vi nok få at se.

PEDRO

(undslipper endnu engang rundt om Charlotte)

Jeg kender nok din slags.

DONNA

Hov hov!

SGANARELLE

Hør nu her, Frue: Lad dog knægten løbe. Det er synd at slå ham. *(Til Pedro, idet han stiller sig imellem de to):* Så, min ven, gå nu hjem og sig ikke mere til hende.

PEDRO

(stiller sig op foran Sganarelle og siger udfordrende til Donna)

Jeg skal nok give ham besked.

DONNA

(løfter hånden for at give Pedro en lussing, denne dukker sig, så Sganarelle får den i stedet)

Jeg skal lære dig.

SGANARELLE

(til Pedro)

Sådan en bøffel.

DONNA

(til Sganarelle)

Det er takken for din medynk.

PEDRO

Nu går jeg lige hen til din tante og fortæller det hele.

(Pedro går)

Scene 3

DONNA

Endelig! Hvilke himmelske glæder venter os ikke, når vi først er blevet mand og hustru!....

SGANARELLE

(opdager Mathurine)

Åh!

MATHURINE

Hør, hvad er det De står og laver med Charlotte? Gør De også kur til hende?

DONNA

(til Mathurine)

Nej tværtimod, det er hende, som absolut vil giftes med mig, men jeg har naturligvis svaret at jeg var forlovet med dig.

CHARLOTTE

(til Donna)

Hvad vil Mathurine her med Dem?

DONNA

(sagte til Charlotte)

Hun er jaloux over at se mig tale med dig. Hun vil have at jeg skal gifte mig med hende, men jeg har fortalt hende at det er dig jeg vil have.

MATHURINE

Åh, Charlotte, at du ikke skammer....

DONNA

(sagte til Mathurine)

Det nytter ikke at tale med hende. Hun har nu engang sat sig det i hovedet.

CHARLOTTE

Hør nu, Mathurine...

DONNA

(Sagte til Charlotte)

Spar dig, hun er stædig som et æsel.

MATHURINE

Vil du ikke være så...

DONNA

(sagte til Mathurine)

Hun er ikke til at rukke.

CHARLOTTE

Jeg vil...

DONNA

(sagte til Charlotte)

Hysh, hun vil ikke tage imod fornuft!

MATHURINE

Nå, sådan,

DONNA

(sagte til Mathurine)

Det går ikke, hun er helt kulret.

CHARLOTTE

Jeg synes...

DONNA

(sagte til Charlotte)

Lad hende være, det løber helt rundt for hende.

MATHURINE

Nej, jeg må tale med hende.

CHARLOTTE

Jeg må høre hvad hun har at sige.

MATHURINE

Nå?

DONNA

(sagte til Mathurine)

Jeg tør vædde på at hun siger, jeg har lovet at gifte mig med hende.

CHARLOTTE

Ærlig talt, Mathurine...

DONNA

(sagte til Charlotte)

Skal vi vædde? Hun siger jeg har givet hende løfte om ægteskab.

MATHURINE

At du ikke skammer dig, Charlotte! Sådan at bryde ind i andre forhold!

CHARLOTTE

Hvad skal det betyde? At være jaloux bare fordi madammen taler med mig?

MATHURINE

Hun så mig først.

CHARLOTTE

Men hun så mig bagefter og lovede at gifte sig med mig.

DONNA

(sagte til Mathurine)

Hvad sagde jeg?

MATHURINE

(til Charlotte)

Ja, du må meget undskylde, men det var nu mig hun ville gifte sig med, ikke dig.

DONNA

(sagte til Charlotte)

Se nu bare.

CHARLOTTE

Du er blevet skør. Det er mig, hun...

MATHURINE

Meget morsomt, men det var nu mig, mig, mig...

CHARLOTTE

Hun står jo dér, og kan bekræfte mine ord.

MATHURINE

Hun lyver hvis hun ikke bekræfter mine ord.

CHARLOTTE

Er det rigtigt at De har lovet, at gifte dem med hende der?

DONNA

(sagte til Charlotte)

Tvivler du stadig på mine ord?

MATHURINE

Er det sandt at De har givet Deres ord til hende?

DONNA

(sagte til Mathurine)

Hvor kan du tro det?

CHARLOTTE

Jamen hun bliver ved med at sige det.

DONNA

(sagte til Charlotte)

Lad hende bare.

MATHURINE

De kan jo høre hvor hun snakker.

DONNA

(sagte til Mathurine)

Hvad gør det?

CHARLOTTE

Nej, sandheden må frem

MATHURINE

Vi må have klarhed nu.

CHARLOTTE

Ja, nu vil det vise sig hvad for en tosse du er.

MATHURINE

Ja, nu skal madamen vise dig hvor fladpandet du er.

CHARLOTTE

(til Donna)

De må afgøre striden mellem os, madame.

MATHURINE

(til Donna)

Ja, De må stifte fred, madame.

CHARLOTTE

Nu skal du bare få at se!

MATHURINE

Det kan du selv få.

CHARLOTTE

(til Donna)

Lad os høre.

MATHURINE

(til Donna)

Ja.

DONNA

Men hvad vil I jeg skal sige? I påstår jo begge to, at jeg har lovet at gifte mig med jer. Men hver for sig ved I jo udmærket hvordan det hænger sammen, uden at jeg behøver forklare mig yderligere, ikke sandt? Hvorfor skal jeg stå her og gentage mig? Der er ingen grund til uro, når blot jeg holder mit løfte. Al den snak føre ikke til noget, det er handlingen der tæller! Når først jeg gifter mig, vil I straks kunne se hvem der ejer mit hjerte. *(Sagte til Mathurine):* Lad hende tro hvad hun vil. *(Sagte til Charlotte):* Lad hende bare fantasere. *(Sagte til Mathurine):* Jeg er din og ingen andens. *(Sagte til Charlotte):* Det er dig, jeg elsker. *(Til begge):* Nå, jeg har et lille ærinde, jeg er tilbage om et kvarters tid.
(Donna går)

CHARLOTTE

Det er mig, hun gifter sig med.

MATHURINE

Det er i hvert fald mig hun elsker.

SGANARELLE

Åh, I er alt for troskyldige! Tro mig, begge to: Lad jer ikke lokke af hende, bliv her i jeres landsby.

DONNA

(kommer tilbage i høj fart)

Sganarelle!?

SGANARELLE

(til de to piger)

Min frue er en slyngel, hun vil bare forføre jer som hun har forført utallige andre. Hun er parat til at gifte sig med hele menneskeheden, hvis det... *(opdager Donna)* ... Men det er løgn alt sammen! Hvis nogen siger således, kan I være sikker på at de lyver. Min frue vil på ingen måde gifte sig med hele menneskeheden og er ikke nogen som helst slags slyngel. Der kommer hun jo, så kan I selv spørge hende.

DONNA

Ja...

SGANARELLE

Ja, frue, jeg sagde blot til pigerne, at hvis nogen talte ondt om Dem skulle de slet ikke tro dem.

DONNA

Javel, ja, men...

SGANARELLE

Frue er en hædersmand – dame, mener jeg. Det garanterer jeg for.

DONNA

Sganarelle!

SGANARELLE

Sådan nogle uslinge, at bagvaske fruene!

DONNA

Sganarelle! Fiskerknægten er på vej hertil med hele landsbyen, bevæbnet til tænderne med høtyve og mordtrusler.

SGANARELLE

Jamen dog, hvad gør vi?

MATHURINE

Flygt, min elskede!

CHARLOTTE

Ja, flygt, *min* elskede! Det er fyraften, de er alle vanvittige af druk!

MATHURINE

Dit smukke ansigt må ikke smadres!

CHARLOTTE

Flygt! De slår dig ihjel, mit hjerte!

DONNA

Med rå vold vil jeg ikke have at gøre. Skæbnen skiller os. Farvel, mine skønne damer, jeg kan ikke nægte jer noget. Om det behager himlen at bevare mig i live, beder jeg jer om at minde mig om mit løfte, og stol på at I vil høre fra mig før natten bryder frem. Sganarelle, jeg befinder mig i en situation, hvor jeg vil opfylde et af dine hedeste ønsker: Du må tage min frakke på og give mig dine pjalter.

SGANARELLE

Deres Nåde, De spørger? Skal jeg dø i Deres klæder?

DONNA

Ikke hvis det er nødvendigt. Tag mit tøj på, trut læberne og stik røven bagud.

(Donna og Sganarelle bytter tøj og stikker af.)

3. akt

Scene 1

DONNA

Sig mig, Sganarelle, har vi ikke været her en gang før? Dette århundrede gamle træ – var det ikke vidne til glohed elskov?

SGANARELLE

Frue, der har været så mange træer og så meget glohed elskov, at jeg ikke kan skelne dem fra hinanden. Tillader De, at jeg sætter mig et øjeblik. Al den ophidselse, vægten af Deres klæder og ikke mindst denne kurv har trættet mig kolossalt.

DONNA

Slyngel! Det passer sig ikke for en adelsmand at sidde i en grøftkant og gnaske druer. Gør mine klæder ære. Opfør dig som jeg, så vil jeg tvinge mig til at efterligne dine manerer.

(Donna sætter sig og spiser og drikker fra kurven.)

SGANARELLE

Nådige Frue, jeg ved end ikke hvor jeg skulle starte for at efterligne Deres manérer. Har De overhovedet nogen?

DONNA

Hov hov.

SGANARELLE

Jeg mener, er der overhovedet noget princip der guider Deres færd gennem livet? Findes der noget moralsk kompas som De konsulterer i den yderste nød?

DONNA

Får mine klæder dig pludselig til at ville debattere ånd og etik? Nuvel: Definér moral.

SGANARELLE

Ja, altså, De tror tydeligvis ikke på himlen, for eksempel?

DONNA

Hold nu op.

SGANARELLE

Det tror De altså ikke på. Hvad med helvedet?

DONNA

Næh.

SGANARELLE

På djævlens så?

DONNA

Næh.

SGANARELLE

Hvad så med livet efter døden?

DONNA

(Griner)

SGANARELLE

Tror De ikke engang på livet efter døden? Jamen tror De så at dette liv er det eneste vi er skænket? Sikke en modbydelig tanke! Hvordan kan de leve med det?

DONNA

Ja, hvordan ser det ud som om jeg lever?

SGANARELLE

De lever jo ganske skandaløst og umoralsk – øh, nådige Frue. Der må da være noget De tror på – andet end, ja, det De nu render og laver.

DONNA

Jeg tror på at to gange to er fire.

SGANARELLE

De tror på multiplikationstabellen? Pragtfuldt. Det er måske også multiplikationstabellen der har skabt disse træer og disse klipper? Er det solide brøker, som har skabt himlen deroppe og jorden her? Har det alt sammen bygget sig selv? Her sidder De selv, for eksempel. Har ikke Deres velbårne Hr. Fader måtte bedække deres velbårne moder, eller er De blevet divideret frem på stedet? Beundrer De ikke hvordan alt i mennesket fungerer, hvordan det hele griber ind i hinanden – nerverne, knogler, pulsårerne, lungerne, hjertet og alt det øvrige som –

DONNA

Er du snart færdig?

SGANARELLE

Er det ikke forunderligt, at jeg sidder her? At jeg har noget i mit hoved som kan tænke på hundrede ting på én gang og som styrer min krop, som jeg vil. Jeg vil klappe i mine hænder (*han klapper*) – løfte armene, vende øjnene mod himlen, sænke hovedet, bevæge fødderne, gå til højre, venstre, baglæns, vende mig igen (*han vender og falder*).

DONNA

Du er et graciøst stykke skaberværk, Sganarelle, men vi må tænke på at komme tilbage til byen. Dér kommer en mand, lad os spørge ham om vej.

SGANARELLE

Javel, frue. Hallo, du dér!

DONNA

Ak, tal i det mindste dannet. Du er mig, glem ikke det.

Scene 2

SGANARELLE

Hvad er den hurtigste vej til byen?

TIGGEREN

Gå bare ud af vejen her og så til højre. Men hver på vagt, nådige herre. For lidt siden kom der nogle farligt vrede mænd fra fiskelejet ikke langt herfra, og svingede med lange stokke og udstødte frygtelige trusler imod adlen.

SGANARELLE

(Til tiggeren) Tusind tak, min ven. *(Til Donna)* Åh gud, det må være fiskerne. De er fulgt efter os hele denne vej.

TIGGEREN

Deres nåde, en fattig tigger beder om en lille gave.

DONNA

Aha, jeg ser at din oplysning ikke blev givet af lutter uselvskhed.

TIGGEREN

Jeg er en fattig mand, men jeg skal ikke undlade at bede for Dem, og at De velsignes med rigelige gaver.

SGANARELLE

Tak, min ven.

DONNA

Bed hellere Gud om lidt nyt tøj.

SGANARELLE

Du kender ikke denne frue, hun tror kun på tal og multiplikationer.

DONNA

(til tiggeren)

Hvad laver du egentlig herude i skoven?

TIGGEREN

(til Sganarelle)

Jeg beder dagen lang om at de gode mennesker der giver mig noget må få deres velstand forøget.

DONNA

Så går forretningen vel godt, kan jeg tænke.

TIGGEREN

(til Sganarelle)

Ak, deres nåde, jeg lever i den største nød.

DONNA

Det må være din spøg. Når man beder hele dagen, må man da om nogen blive lønnet.

TIGGEREN

Jeg forsikre Dem, Deres Nåde, at for det meste er der ikke en brødskorpe til min tandløse mund.

DONNA

(til Sganarelle)

Højest mærkværdigt, Deres Nåde. *(til tiggeren)* Dine anstrengelser lønnes meget dårligt. *(Om Sganarelle)* Denne nådige herre, vil give dig en skilling, men på den betingelse, at du vil bande en enkelt gang.

SGANARELLE

Ej, altså...

TIGGEREN *(til Sganarelle)*

Ak, Deres Nåde, led mig ikke i fristelse.

DONNA

Du må selv om det: Vil du tjene en skilling eller ikke? Den er her. *(Hun tager en mønt op af Sganarelles lomme)*. Kom så! Tag den, men først et bandeord.

SGANARELLE

Jamen, Deres Nåde...

TIGGEREN

(til Sganarelle)

Deres Nåde...

DONNA

Ellers får du intet!

SGANARELLE

(til Tiggeren)

Bare et lille bitte bandeord. Det er da ikke så slemt...

DONNA

Så band dog, for satan!

TIGGEREN

Nej, Deres Nåde, for himlens skyld sulter jeg hellere.

DONNA

Årh, stædige klovn. Så værsgo da, jeg giver dig den af ren menneskekærlighed.

(Tiggeren tager mønten og går sin vej).

Scene 3

DONNA

Nej hov, hvad er det der foregår derhenne? En kvinde bliver overfaldet af tre mænd?

SGANARELLE

Jamen dog, min frue, det er tre fiskere, der overfalder en – en meget smuk - adelskvinde!

DONNA

En sådan fejhed kan jeg ikke tolerere. Giv mig min kårde! *(Hun opdager sit eget tøj på Sganarelle tøj)* Og giv mig mit tøj, din slyngel, hurtigt, jeg skal ikke redde hende i de her laser!

(Sganarelle smider hurtigt tøjet og flygter. Imens smider Donna jakken på og løber hen i slåskampen mellem Carlotta og Pedro sammen med to andre fiskere. Der kæmpes bravt, indtil Carlotta og Donna får jaget fiskerne på flugt).

CARLOTTA

Min Frue, hvordan kan jeg takke Dem for Deres heltemod?

DONNA

Jeg gjorde kun hvad De selv ville have gjort for mig. De tre skurkes overfald var så fejt, at man jo ligefrem var blevet medskyldig, hvis man ikke greb ind. Hvordan gik det til, at De blev overfaldet?

CARLOTTA

Ved et uheld var jeg kommet væk fra min søster, og mens jeg ledte efter hende mødte jeg denne røverbande. De plagede mig med en historie om en adelskvinde, en babylons hore, der havde ligget i med det halve af deres landsby. Jeg bad dem tale pænt og så besluttede de sig for at overfalde mig, fordi den ene adelskvinde vel var ligeså god som den anden. Var det ikke for Dem var jeg ganske sikkert blevet dræbt.

DONNA

Er De på vej til byen?

CARLOTTA

Ja, men jeg skal ikke derind. Min søster og jeg er blevet nødt til at holde os herude på landet for at ordne en affære af den ubehageligste slags, på grund af ærens strenge krav.

DONNA

Er det indiskret at spørge Dem om hvad sagen drejer sig om?

CARLOTTA

En krænkelse er overgået vores bror, som først er blevet forført fra sin familie og nu på det skammeligste er blevet forladt på sin bryllupsnat af den usle skøge til Donna Juana, datter af Don Louis Juan. Vi har søgt efter den billige tøjte hele dagen, og vi var lige ved at fange hende i byen efter hun havde afvist vores broder på det groveste, men hun nåede at slippe væk i en båd. Vi hørte hun var stødt på grund i dette område, men hun er som sunket i jorden.

DONNA

Kender De denne Donna Juana, der er tale om?

CARLOTTA

Nej, jeg har aldrig set det rundehul. Men jeg har hørt min søster beskrive hende. Hendes rygte er ikke det bedste, det er en kælling som lever som...

DONNA

Min frue, jeg må bede Dem holde inde. Det drejer sig på en måde om en ven til mig, jeg kan ikke rolig høre på, at De bagtaler hende.

CARLOTTA

For Deres skyld skal jeg tie, det er dog det mindste jeg kan gøre til gengæld for at De har frelst mit liv. Men selvom hun er Deres ven, håber jeg ikke at De billiger hendes usle gerninger eller finder det mærkeligt, at vi vil tage hævn over hende.

DONNA

Tværtimod, jeg vil hjælpe Dem og spare Dem for overflødig besvær. Jeg er Donna Juannas ven, sådan er det nu engang, men ustraffet skal man ikke fornærme en adelsmand. Jeg skal sørge for at De får oprejsning.

CARLOTTA

Hvilken oprejsning kan hun give for en sådan krænkelse?

DONNA

Al den oprejsning Deres ære kan forlange. Uden at De behøver anstrenge Dem mere, lover jeg Dem at få hende til at indfinde sig hvor og hvornår De ønsker det.

CARLOTTA

Det giver mig nyt håb, min kære frue, om end det ville smerte mig at se Dem indblandet i denne affære.

DONNA

Vi er nært knyttede, hende og jeg. Slås hun, slås jeg også. De behøver kun bestemme tidspunkt, hvornår De ønsker hun skal komme og give Dem oprejsning.

(Alonsine kommer ind)

Scene 4

ALONSINE

Men I himlens navn! Står du og taler med vores dødsfjende?!

CARLOTTA

Vores dødsfjende?

DONNA

Ja, jeg er Donna Juana, og selvom overmagten er stor, vil jeg dog ikke skjule mit navn.

ALONSINE

Din klamme so, du skal...

CARLOTTA

Stand, jeg skylder hende mit liv. Uden hendes hjælp ville jeg være blevet dræbt af røvere.

ALONSINE

Og skulle den slags hensyn forhindre vor hævn? At opveje den hån hun har tilføjet os mod denne tjeneste, er latterligt. Æren er uendeligt meget mere værdifuldt end livet, og du skylder hende derfor intet for hendes gerning.

CARLOTTA

Jeg ved hvad jeg skylder vores ære, kære søster, men skal jeg tillade at denne frue medbringer et af mig uløst gældsbesvis til det hinsides?

ALONSINE

Himlen giver os her lejlighed til at tage hævn. Hvis du ikke vil kæmpe, så gå. Jeg vil alene hævne vor bror.

CARLOTTA

Jeg beder dig, søster...

ALONSINE
(går imod Donna)

Nej, hun må dø...

CARLOTTA
(stiller sig foran Donna)

Stand. Jeg tillader ikke at man angriber hende og kalder Himlen til vidne på at jeg vil forsvare hende mod hvem det skulle være. Med det liv, som hun har reddet vil jeg beskytte hende.

ALONSINE

Forsvarer du vor dødsfjende imod mig?

CARLOTTA

Kære søster, lad os dulme vor hævnthirst og ikke lade vor hidsighed løbe af med os. Jeg vil ikke skylde hvor fjende noget og må opfylde mine forpligtelser overfor hende, før noget andet. Vor hævn bliver ikke mindre af at udsættes.

ALONSINE

Hvilken utrolig svaghed og forblændelse at sætte vor chance overstyr for en indbildt taknemmelighed!

CARLOTTA

Tilstå mig en udsættelse, søster.

ALONSINE

Vor families ære –

CARLOTTA

Vil blive rensat. Donna Juana, De ser at jeg gør mig umage for at gengælde hvad jeg skylder Dem. I dag Deres bistand – i morgen fornærmelse.

DONNA

Min frue, jeg har allerede givet Dem mit ord. Tro ikke, at jeg frygter dette møde. Jeg takker for udsættelsen.

CARLOTTA

Kom ved midnat i på torvet foran vort families hus.

ALONSINE

Der vil vi indhente det, der nu blev forsømt.

CARLOTTA

Søster, lad os gå.

(Begge går)

Scene 5

DONNA

Sganarelle! Sganarelle!

SGANARELLE

Kaldte fruene?

DONNA

Minsandten om du ikke render din vej, så snart jeg bliver overfaldet?

SGANARELLE

De må meget undskylde frue, jeg gik bare en lille tur. Vidste De for eksempel, at ...

DONNA

Din slyngel! Kunne du i det mindste ikke finde en lidt bedre undskyldning! Ved du hvem det var jeg reddede?

SGANARELLE

Nej, frue.

DONNA

Don Elvis' søster!

SGANARELLE

Hans...

DONNA

En kvinde af ære, det gør mig ondt at have et udestående med hende.

SGANARELLE

Så kan sagen jo klares på fredelig vis uden større vanskelighed.

DONNA

Nej, min lidenskab for Don Elvis har haft sin tid, og at blive ved den historie passer mig ærlig talt dårligt. Vi rejser hjemad.

SGANARELLE

Javel frue. Men for resten var der en ting jeg ville gøre Dem opmærksom på.

DONNA

Åh, lad os nu bare komme af sted.

SGANARELLE

Jamen, Deres Nåde, ser De det derhenne mellem træerne – det er hans gravmæle.

DONNA

Hvis gravmæle?

SGANARELLE

Det gravmæle kommandanten var ved at bygge sig, da De tog livet af ham.

DONNA

Ah – jeg havde glemt at det lå her i omegnen. Det skulle være så smukt, det må jeg lige se. Og placeringen er ganske ironisk da det jo var under dette træ, at jeg tog hans datters...

SGANARELLE

Gå ikke derhen, frue.

DONNA

Hvorfor ikke?

SGANARELLE

Det er ikke særlig høfligt at besøge en mand man har slået ihjel.

DONNA

Der tager du fejl. Det er netop en høflighedsvisit, og er han en mand med levemåde, tager han godt imod mig. Kom, lad os gå ind.

(De går ind til en prægtig statue af Kommandanten)

SGANARELLE

Det må være kommandantens statue.

DONNA

Kan en død mands ærgerrighed nå længere? Det er forbløffende, at en mand der levede så spartansk vil have så pragtfuldt et opholdssted nu hvor han ikke har glæde af det.

SGANARELLE

Jeg synes han er ganske godt lavet, helt livagtigt. Som om han kunne begynde at tale til os når som helst. Se, hvor han kigger! Jeg ville blive helt bange, hvis jeg var alene. Han ser ikke særlig glad ud over at se os.

DONNA

Det er meget forkert af ham, ikke at påskønne den ære jeg viser ham. Spørg ham, om han vil spise middag hos mig.

SGANARELLE

Det tror jeg ikke han har lyst til.

DONNA

Spørg ham, siger jeg.

SGANARELLE

Gør De nar, frue? Det ville da være helt tosset sådan at tale til en statue!

DONNA

Gør som jeg siger.

SGANARELLE

Voreherrebevares! Øøh, Hr. kommandant... Men Frue, Donna Juana, spørger om De vil gøre hende den ære, at spise til middag hos ham i aften.

(Statuen nikker med hovedet)

SGANARELLE

ARGH!

DONNA

Hvad sker der?

SGANARELLE

(nikker ligesom statuen)

Statuen...

DONNA

Ja, hvad er der med den?

SGANARELLE

Jeg siger, at statuen...

DONNA

Ja, hvad med statuen?

SGANARELLE

Den...

DONNA

Ja, hvad med den? Nu får du snart en endefuld, hvis du ikke taler ud.

SGANARELLE

Den nikkede til mig.

DONNA

Nej, nu må du holde op, dit asen.

SGANARELLE

Den nikkede til mig, siger jeg. Det er den rene skære sandhed. Prøv selv at sige noget til den, måske vil den gøre det igen...

DONNA

Flyt dig, din overtroiske slyngel. Vil Hr. Kommandanten gøre mig den ære, at spise middag hos mig?

(Statuen nikker igen)

SGANARELLE

Se selv! Hvad siger fruene til dét?

DONNA

Kom, lad os gå.

(Donna går)

SGANARELLE

(afsides)

Sådan går det får dem, som ikke vil tro på noget som helst.

4. akt

Scene 1

Donnas hus, på terrassen.

DONNA

Lad os nu ikke tale mere om det. Måske var det lidt falsk lys, måske lidt støvflimmer for øjnene. Det er lige meget...

SGANARELLE

Nej, frue, prøv nu ikke at bortforklare hvad vi har set med vore egne øjne. Jeg er helt sikker på, at det er Himlen, som i vrede over det liv De fører, har villet give Dem en advarsel med dette mirakel for at få Dem på bedre tanker...

(Donna dasker Sganarelle i skridtet, han bukker sammen i smerte)

DONNA

Godt, nu vil jeg have noget at spise, så hurtigt, som muligt. Kom med en stol.

SGANARELLE

Javel, frue, så gerne. Fruen forstår altid at udtrykke sig beundringsværdigt klart.

DONNA

Jeg har tænkt meget på Don Elvis' to søstre. Formidable sværdkæmpere begge, og sikken ild i dem begge. Det bliver svært, men med de rette metoder kunne man måske få omdannet deres hævnthørst til en... anden slags tørst.

Scene 2

(Don Elvis kommer ind i munketøj)

SGANARELLE

Pst, Frue!

DONNA

Jamen dog.

DON ELVIS

Bliv ikke forbavset over at se mig så sent og i disse klæder. Jeg er ikke kommet på visit, men med tvingende grunde, som ikke tålte nogen udsættelse. Jeg er ikke mere opfyldt af harme, jeg har forandret mig. Jeg er ikke længere den Don Elvis, som forbandede Dem og som i dybet af sin plagede sjæl kun tænkte på hævn og gengældelse. Himlen har rensset mit sind for den slags uværdige følelser, den har uddrevet alle min lidenskabs forvirrede tanker og alle den jordiske kærligheds syndige tanker.

DONNA

Alt det på én dag?

DON ELVIS

Jeg tænker kun på Deres bedste.

DONNA

(sagte til Sganarelle)

Græder du?

SGANARELLE

Af glæde, Deres Nåde.

DON ELVIS

Jeg bringer Dem en advarsel fra Himlen og vil hindre Dem i at styrte i den afgrund som truer.

DONNA

Javel ja, kommer De lige derfra eller hvordan?

DON ELVIS

Donna Juana, jeg kender Deres skændige liv i alle enkeltheder, men Gud som har rørt mit hjerte og vist mig mine egne forvildelser, har også ledt mig herhen for at sige at De har udtømt hans tålmodighed og nu er ved at nedkalde hans frygtelig vrede over Dem – hvis De ikke angrer. Det må ske hurtigt, hvis De skal redde Dem fra den frygteligste af alle ulykker. Jeg selv er nu befriet fra al jordisk forfængelighed, og har besluttet at drage i kloster. Men det ville smerte mig dybt, at et menneske, som jeg har elsket så højt, var blevet ramt af himlens vrede. Donna, skænk mig den trøst at vide Dem frelst – styrt ikke i evig fortabelse.

(Donna sætter sig på en stol og kigger på Don Elvis)

DON ELVIS

Jeg har elsket Dem så grænseløst, intet har været mig så dyrebart, som De. For Dem glemte jeg min pligt og min ære. Det eneste jeg forlanger til gengæld er at De omvender Dem og reddes fra fordærvet.

(Donna begynder at spise)

DON ELVIS

Jeg bønfaller dig, Donna, frels Dem, mens tid er, hvad enten det er af kærlighed til Dem selv eller mig. Hvis tårer fra én som har elsket dig ikke er nok, så beder jeg Dem ved alt som endnu formår at rører Deres hjerte.

SGANARELLE

(afsides)

Et hjerte af sten.

DON ELVIS

Jeg har ikke mere at sige Dem. Nu må jeg gå.

DONNA

Don, det er sent, bliv her i nat. Der skal blive sørget for Dem på bedste måde.

DON ELVIS

Nej, Donna Juana, De kan ikke holde på mig længere.

DONNA

Jamen, Don, jeg forsikre dig, du ville gøre mig en stor glæde ved at blive.

DON ELVIS

Nej, lad mig nu gå. De behøver ikke følge mig. Tænk kun på den advarsel jeg har givet Dem.

(Don Elvis går)

Scene 3

EN TJENER

Deres Nåde, Deres Hr. Fader er ankommet.

DONNA

Gå ud og hold ham lidt hen (*Til Sganarelle*): Smink mig bleg.

DONNA

Ved du hvad, pludselig følte jeg en lille smule for Don igen. Der var noget betagende i denne nye måde at optræde på. Sådan lidt hard to get.

SGANARELLE

Men hans ord havde altså ikke den ringeste virkning på Dem?

DONNA

En streg under øjnene.

SGANARELLE

S'gerne.

DONNA

Sganarelle, man må tænke på at forbedre sig.

SGANARELLE

Ih ja.

DONNA

Jo, man må faktisk forbedre sig. Små tyve-tredive år til på denne her måde, og så må vi tænke os om.

(*Et tordenskrald*)

SGANARELLE

Åh, Frue, himlen nikker, men der er tid endnu. Vis anger!

DONNA

Det har jeg for så vidt i sinde. Gå! (*Sganarelle går*)

Scene 4

DON LUIS

Hvad må man igen høre om dig, skamløse! Åh, hvilke nedrigheder! Åh, hvilken uværdig opførsel! Hvordan skal jeg længere kunne dække over det i verdens øjne? Jeg kan ikke mere! Tror du det er hæderværdigt at være adeligt blod, når man fører et skamløst liv? Kan du ikke mere rødme? Skal det hedde sig, at min datter, øjeblikket efter at jeg har irttesat hende, springer i en båd og flygter fra sit hæderlige ansvar?

DONNA

Min kære far, en indre stemme må have tilråbt Dem, hvor højt jeg trænger til Dem, siden De er kommet her nu! Jeg har oplevet noget, som jeg kun kunne tale med Dem om! De er soldat, De er religiøs, De vil forstå mig. Min fader, De ser Deres datter forvandlet gennem en mirakuløs omvendelse. Jeg vil ikke omtale det skændige begær, som fik mig til at gå ombord i en båd i den hensigt at bemægtige mig en kvinde. Ude på havet i den grå morgen og i storm hørte jeg den faderlige frygtindgydende stemmes: "Vend om!" og jeg flygtede i land!

DON LUIS

I land! Aha!

DONNA

Fromme fiskerpiger tog mig op, de kappedes om at pleje mig. Deres enfoldige pludren rørte mig dybt.

(En tjener kommer ind med et brev)

DONNA

Hvad er det?

(Donna læser brevet med stor tilfredshed)

DONNA

Tilgiv, min fader. Et nyt tegn fra himlen. Men lad mig fortsætte. Kort derefter passerede jeg midt inde i skoven ved et tilfælde et mausoleum. Vi træder indenfor. Jeg står foran statuen af den mand, fra hvem jeg har røvet alt, hans hustru, hans datter, hans ære, ja endda hans liv.

Dér røres jeg, som af Guds hånd, og hører endnu engang min faders stemme: "Vend om!" Jeg angrrer, men hvordan skulle jeg bevise dette? Som svarede Vorherre mig på tiltale, hørte jeg råb fra skoven, og løb straks derud. Søstrene til den mand jeg havde forrådt på bryllupsnatten, blev overfaldet af en flok røvere, jeg trådte til og sammen jagede vi overfaldsmændene på flugt. Rørt af min offervilje og taknemmelige for min hjælp, besluttede de sig for at overtale deres broder til at tilgive mig.

DON LUIS

Tilgive!

DONNA

Don Elvis er netop gået herfra med løftet om at tilgive, når blot jeg angrrer, hvilket jeg på det bestemteste lovede at gøre, så snart min tilstand tillader mig det. Og nu har jeg fået et brev fra søstrene, hvori de melder deres besøg for at ophæve deres ærefulde løfte om hævn og gøre tilgivelsen fuldkommen.

DON LUIS

Er det muligt?

DONNA

Ja, min fader. Hele verden vil få min pludselige forvandling at se, jeg vil gøre godt igen, hvad mine handlinger har skabt af forargelse, og kun bestræbe mig på at opnå fuldstændig tilgivelse.

DON LUIS

Min datter (*omfavner hende*). Jeg kom for at tale om din nyeste udskejelser, men hvor hurtigt forflygtiges ikke en fars bebrejdelser ved det mindste tegn på anger! Jeg har allerede glemt de sorger, du har beredt mig, dine ord har forjaget dem. Glædestårer striber mine kinder (*Donna fører ham ud*). Hold fast ved denne beundringsværdige holdning, og jeg siger dig, at du så kan gøre alt, forlange alt. Jeg tager straks hjem til din mor, så hun kan få del i denne himmelske nyhed.

(*Don Luis går*)

5. akt

Scene 1

Donnas hus, spisesalen

(Under denne scene dækkes bordet færdigt, og tjenere anbringer de ankommende musikere med deres instrumenter)

SGANARELLE

Ak, Deres Nåde, det har jeg ventet længe på. Kan det være rigtigt? De angrer? Gud være lovet, nu har jeg ikke flere ønsker.

DONNA

(Vælger vin)

Idiot! – Den dér.

SGANARELLE

Idiot?

DONNA

Tager du alt, hvad jeg siger, bogstaveligt?

SGANARELLE

Hva? Er det ikke... De vil ikke... Deres... Åh, hvilket menneske.

DONNA

Når jeg har sagt at jeg vil forbedre mig, er det da kun en krigslist, en nødvendig forstillelse, jeg tvinger mig til, for at omstemme min far og de andre, jeg har brug for.

SGANARELLE

Hva? De vil *spille* dydig og gudfrygtig for enhver? Hvilket menneske! Hvilket menneske!

DONNA

Den vise forstår at betjene sig af sin samtids laster, Sganarelle. Hyklery er tidens modelast, og sådanne laster gælder altid som dyd. En hylers rolle byder på vidunderlige fordele. Ved hjælp af et par grimasser slutter man sig til de frommes parti, og kan bag dette dække dyrke sine egne interesser. Hvor mange tror du ikke jeg har set pynte på sit dårlige rygte fra ungdommen og som dækket bag den gode sags højagtede kappe har tilladt at begå de værste gemenheder? Man kan afsløre deres intriger og dens sande natur, men det spiller ingen rolle. De bøjer hovedet, udstøder et suk og så bliver alt ondt dem tilgivet. Jeg angrer storslået og offentligt, og bliver en reformeret kvinde: Madonnaen genfødt af skøgens aske, og fra denne dydens pedistal kan jeg ubemærket løfte skørterne og invitere hvem ind jeg vil. Støder jeg mod fjendskab behøver jeg ikke røre en finger; hele det fromme slæng vil holde med mig og forsvare mig mod hvem som helst. Don Elvis' smukke søstre kommer her for at duellere. Så lad os da duellere! Med min anger skal jeg afvæbne dem, med min nye fromhed skal jeg blotte deres bryst, og SÅ skal jeg tage deres bankende hjerter og gøre dem mine. De vil blive min løbebanes mest storslåede tilfredsstillelse.

SGANARELLE

De vil forføre de to mennesker der afskyr Dem mest i verden! To SØSTRE!

DONNA

Åh ja, så næsten overmenneskelige forhindringer, at betvinge to hjerter, der har sådanne grunde til at yde modstand – det finder jeg er en opgave, som er mig værdig. De kommer for at redde Deres families ære, som de nok skal få gjort, men de forlader mig i morgen tidlig med kinder blussende af blodskam.

(Et tordenskrald. Donna kigger ud af vinduet)

SGANARELLE

Deres Nåde, indtil nu har jeg aldrig opgivet håbet om Deres redning, men dette er værre end alt tidligere, og himlen vil ikke tolerere denne den skrækkeligste af alle udfordringer.

DONNA

Himlen er ikke så nøjeregnende, som du tror. Jeg så Dem just træde ind i gården, stolte og ranke, sart rødmende. Vreden over denne krænkelser af en højt elsket bror kaster en

bedårende skygge over deres ansigter. (*Til musikerne*): Er mine småfugle klar? Spil, mine herrer!

(Musik)

Scene 2

CARLOTTA

Det var godt at jeg traf Dem her, Donna Juana. De ved, at jeg helst så sagen ordnet i mindelighed og jeg vil gøre hvad jeg kan for at vælge den fredelige udvej og offentligt at erklære, at De fortsat er ægtet til min bror.

DONNA

Ak ja, gid jeg kunne! Jeg ønsker af hele hjertet, at jeg kunne give Dem denne oprejsning. Men Himlen sætter sig på det bestemteste imod det: Den har påbudt mig at begynde et nyt og bedre liv og jeg tænker kun på at vende mig helt bort fra al forgængelig tant.

CARLOTTA

Men den beslutning skulle da ikke forhindre Dem i at gøre det, jeg siger. Et samliv med en ægteviet husbond falder vel i tråd med de smukke tanker Himlen har indgivet Dem?

DONNA

Desværre ikke! Deres bror har selv besluttet sig til at gøre det samme – han vil trække sig tilbage fra verden til klosterlivets fred.

ALONSINE

Hans beslutning kan ikke tilfredsstille os, da man let kan tro den skyldes den hån, De har vist ham og hele vor familie. Vor ære forlanger at hun lever sammen med Dem.

DONNA

Jeg ville naturligvis hellere end gerne og har så sent som i dag rådført mig med Himlen om sagen. Men en stemme svarede mig, at jeg ikke burde tænke mere på Deres bror og at jeg aldrig ville blive frelst, hvis jeg levede sammen med ham.

ALFONSINE

Tror De virkelig at vi vil lade os nøje med disse smukke undskyldninger?

DONNA

Jeg adlyder kun Himlens vilje.

CARLOTTA

Vil De virkelig have jeg skal slå mig til tåls med sådanne flugter?

DONNA

Det er Himlens vilje.

ALFONSINE

Forføre vor bror fra et helligt ægteskab til et andet og siden bryde dette også!

DONNA

Himlen har villet det!

CARLOTTA

Tror De virkelig vi vil tåle den plet på familiens ære?

DONNA

Kun Himlen kan svare Dem.

ALFONSINE

Kan De da ikke tale om andet end Himlen?

DONNA

Himlen alene vide.

CARLOTTA

Jeg har hørt nok, Donna Juana. Vi har ventet længe nok på Deres luner, og min skyld er indfriet. Træk Deres våben.

SGANARELLE

(afsides)

Det går ikke helt efter planen.

DONNA

Som De vil. De ved jeg mangler ikke mod og jeg forstår at bruge en kårde, hvis det skal være. Men jeg gentager, det er ikke mig der vil slås. Himlen forbryder mig den blotte tanke, men hvis De angriber mig, vil det vise sig, hvad der sker.

CARLOTTA

Det vil det ja, det vil det.

(Carlotta trækker våben, og det samme gør Donna. Med tricks får Donna afvæbnet Carlotta, men lige inden hun giver hende nådesstødet springer Alfonsine til og redder sin søster. De duellere alle tre. Indtil Donna besejre dem begge og dræber dem.)

Scene 3

DONNA

Det gik ikke som planlagt. Det var en skam, så går al denne fine mad til spilde. Lad os spise hvad vi kan, Sganarelle.

SGANARELLE

Hvad fanden er det for noget at sige? Det bliver kun værre og værre. Jeg kunne meget bedre lide Dem før. Jeg håbede stadig at De til sidst blev omvendt, men nu ser det helt galt ud. Selvom Himlen hidtil har båret over med Dem, tror jeg nok den mister tålmodigheden nu.

DONNA

Åh sludder, sæt dig nu ned og spis, din idiot.

(Sganarelle sætter sig modvilligt.)

SGANARELLE

Åh, at tænke sig at en personlighed som Deres kan tillade sig alt uden at en eller anden magt skrider ind! Finders der virkelig ikke en, Himlen kunne sende? Ikke én?

DONNA

Du har ret: Der findes ingen.

SGANARELLE

Når jeg regner alle dem sammen, der blot i dag har ønsket at himlen ville knuse Dem!

DONNA

Ja, jeg så det endda i Hr Dimanches øjne i morges. Men du har ret: Hvad kan de stille op?

(Et tordenskrald)

SGANARELLE

Ak, Frue, Frue! Nu er det tredje gang, og nu ved jeg det: Det er himlen som taler til Dem. Den giver Dem et tegn.

DONNA

Hvis himlen vil give mig et tegn må den udtrykke sig en smule tydeligere.

(Det banker på døren)

Scene 4

(Sganarelle går bævende hen og åbner døren)

DONNA

Hvem er det?

SGANARELLE

(nikkende som statuen)

Den... er her.

DONNA

Åh! Vis ham ind.

(Kommandanten kommer ind)

DONNA

Min Herre, en fornøjelse at møde Dem *igen*. Værsgo at tage plads.

KOMMANDANTEN

(sætter sig ikke)

Donna Juana, jeg er kommet, for at invitere Dem til at souperere hos mig. Har De mod til at komme med mig?

DONNA

Jo. Hvorhen?

KOMMANDANTEN

Giv mig Deres hånd.

DONNA

Værsgo. Hvor skal man henvende sig hvis man ønsker at træffe mig?

KOMMANDANTEN

Man vil ikke så let finde dig der, hvor jeg fører dig hen.

DONNA
(til Sganarelle)

Hent en lampe.

KOMMANDANTEN

Man har ikke lys nødig, når man føres af Himlen.

SGANARELLE

Åh Herre, er De da ikke blevet overbevist? Skynd Dem dog at angre!

DONNA

Nej. Hvad der end sker, skal ingen kunne sige at jeg angrede.

KOMMANDANTEN

Donna Juana, forhærdelse i synd fører til et skrækkeligt endeligt. Den som opbruger Himlens nåde, baner vejen for dens lyn.

DONNA

Mandschauvinist.

(Under høj torden åbner jorden sig. Ved kommandantens hånd, farer Donna i dybet. Store flammer slår op af hullet, de forsvinder i.)

SGANARELLE

Men... Men hvad så med min løn?

SLUT